

SANCTUS #2

SVERIGES UNGA KATOLIKER – 2023

UNGA
KATOLIKER OM
BIBELN

BIBELN
I BILDER OCH
KONSTEN

BIBELLÄSNING

KONFIRMANDLÄGER

**STIFTSUNGDOMS-
DAGARNA**

**FLICKORS SITUATION I
AFGHANISTAN**

**HILDEGARD VON BINGEN
TRO OCH HÄLSA**

2.2023

SANCTUS

Redaktör och layout

Thure Gunnarsson

Kontakt

tidningarna@suk.se

SkribenterCharles Câmara
Ricky Gazrawi
Thure Gunnarsson
Valeria Gunnarsson
Adela Ochotnicki**Ansvarig utgivare**

Karol Walko

Tryck

Norra Skånes Offset AB

ISSN 0346-1998

SUKJohannes Paulus IIs
pastoralcentrum, SUK
Box 2150
103 14 Stockholm**Besöksadress**Brunnsgränd 4
111 30 Stockholm**Telefon**

08-505 57 690

www.suk.se**Kontaktuppgifter SUK**För bidragsansökan och frågor kring
lokalföreningsbidrag och regionsbidrag:
eu@suk.se**För kontakt övriga frågor:**

suk@suk.se eller ring 08-505 576 90

RegionstyrelserSLUK (Stockholm och Gotland): sluk@suk.se
SUK Sydöst (Östra Sverige): sydost@suk.se
MJUK (Mellansverige): mjuk@suk.se
SUK Väst (Västsverige): sukvast@suk.se
SUK's-S (Södra Sverige): suks@suk.se
DUNK (Norrländ): suk@suk.se**Anställda**Kanslichef: robel@suk.se
Administratör: asahult@suk.se
Redaktör: thure@suk.se**Barn- och ungdomskonsulenter**SLUK: dany.kako@suk.se
MJUK: vanfarid@suk.se
SUK Sydöst: katarina@suk.se
SUK Väst: konsulentvast@suk.se
SUK's-S: carl@suk.se**Böckernas bok**

Bibeln är en mycket gammal bok. Har Bibeln någon plats i en tid då vi bara hyllar det nya och moderna? Har tusentals års gamla skrifter något att säga till den moderna människan?

Vi vill kanske gärna tro att vi nutids-människor och vad vi upplever i vår moderna tid skiljer sig enormt från människorna på bibelns tid. Men så är det inte! Tekniken har utvecklats men vi människor har inte förändrats i grunden. Våra svagheter och vad vi frestas av är samma nu som då. Vårt behov av tröst och kloka råd om hur vi ska göra i livet är lika stort. I Bibeln kan vi hitta stödet som vi behöver i våra liv. Där hittar vi också grunden till vår kristna tro.

Vad kan du om Bibeln? Efter att ha läst det här numret kommer du att kunna en hel del mer. Du kan också läsa om unga SUK:are och deras användande av Bibeln.

Vi lever i bildåldern där vi dagligen översköls av bilder och filmer. Under årtusenden har människan försökt

skildra Bibeln i bilder. Det finns fantastiskt vackra och tankeväckande kristna konstverk som kan inspirera och få oss att bättre förstå Bibeln och vår tro. Om det kan du läsa i detta numret.

Bibeln kan vara svår att tolka och förstå. Nu finns det en Katolsk studiebibel som hjälper till att förstå texterna. Hildegard av Bingen försökte på sin tid förklara bibelns texter. Hon var ett helgon som var före sin tid och förespråkade att vi måste ta hand om både vår kropp och själ för att må bra. Om henne kan du också läsa i detta nummer.

Du hittar också viktig information om Sveriges unga katolikers konfirmandläger som anordnas läsåret 2023/2024 i de olika delarna av landet och om Stifts ungdomsdagarna som anordnas den 1-3 september i Skara och mycket mer.

Trevlig läsning och ha en skön sommar!

Thure Gunnarsson
Redaktör Sanctus

I DETTA NUMMER

Bibelläsning

Få svar på allt du undrar om bibelläsning.

6

Unga om bibelläsning

Daniella, Fabian och Wiktor om Bibeln.

10

Bibeln i bilder och konsten

Hur Bibeln skildras i bilder och konst.

14

Flickors situation i Afghanistan

Om situationen och Katolska kyrkans arbete.

18

Stiftsungsdomsdagarna

Information om Stiftsungsdomsdagarna i Skara.

22

SUK ordnar konfirmandläger

Information om läger för alla konfirmander.

23

Hildegard av Bingen

Tro, hälsa, musik och vetenskap.

24

Bibel-världsrekord

Rolig och otrolig fakta om världens populäraste bok.

28

Kallelsedagen

Information om stiftets kallelsedag.

30

Bibelläsning

TEXT: RICKY GAZRAWI

Ingen bok har påverkat vår värld så mycket som Bibeln. Den heliga Bibeln innehåller Guds ord som talar till oss om gårdagen, idag och imorgon. Om hur Gud skapar och frälser, genom historien och varje dag på nytt. Många böcker informerar oss men endast Bibeln kan förvandla oss.

Emanuel Sennerstrand

Nyligen kom jag tillbaka från en underbar katolsk studieresa till det Heliga landet med en grupp från Studium Biblicum kursen. Resan fylldes av pilgrimsinslag och besök på många spännande bibliska platser. Vi delade många skratt och promenader med öppna hjärtan på Jerusalems gator. Resan som gav oss djupare tro och minnen för livet med Bibel i handen, i bibellandet med bibelexperterna Emanuel Sennerstrand som berikade oss med kunskap i bibelns fotspår. Jag har kontaktat Emanuel Sennerstrand igen för att få svar på några frågor om Bibeln. Han är teolog och bibellärare vid Sankta Elisabets Folkhögskola i Göteborg och författare av kommentarerna på svenska till Katolsk studiebibel och Bibel 2000 med kommentarer, vilket han gjort på uppdrag av Kardinal Anders Arborelius.

Många människor har problem när de börjar läsa Bibeln. De flesta har inte läst den i sin helhet utan mest korta delar. Vad beror det på tror du?

Bibeln kan upplevas svårtillgänglig och att man behöver en massa specialkunskaper för att förstå den. Det är heller inte tänkt att Bibeln ska läsas i sin helhet, i en följd. Bibeln är inte en bok, utan 73 böcker av olika karaktär samlade mellan två pärmar. Den är svår att läsa från början till slut. Det är bättre att följa en genomtänkt bibelläsningsplan så att läsningen blir varierad. Prova gärna att läsa en bibelbok som innehåller en löpande berättelse i sin helhet, t.ex. Första- eller Andra Moseboken eller ett evangelium. Det är inte så svårt som du kanske tror. Fastna inte i detaljer som du inte begriper. Släpp och läs vidare. Försök att få grepp om helheten.

Katoliker är inte kända för att vara flitiga bibelläsare. Varför är det så tror du?

Därför att kyrkan länge hindrade lekfolket att läsa Bibeln på egen hand. Det handlade mest om att skydda kyrkan från splittring vilket kunde bli följden om Bibeln lästes och tolkades utanför kyrkans gemenskap.

(Det förutsätter givetvis att det fanns biblar att tillgå och att folk var läskunniga). Katoliken möter oftast bibelordet mer inbäddat i liturgin, i bönböcker, rosenkransen etc. Andra Vatikankonciliet undanröjde alla hinder för lekfolkets bibelläsning och proklamerar: "För dem som tror på Kristus måste tillträdet till Skriften stå vidöppet" (Dei Verbum n. 22) och "Kyrkan uppmanar eftertryckligt och var för sig alla kristustroende... att genom flitig bibelläsning förvärva det som är långt mera värt än annat, kunskapen om Jesus Kristus (Fil 3:8). Att inte känna Skriften innebär att inte känna Kristus" (Dei Ver-

"Bibelordet läses och förklaras i ljuset av kyrkans samlade troserfarenhet"

bum n. 25). Tydligare uppmaningar kan vi inte få. Kyrkan vill att vi fördjupar oss i Bibeln och vi måste ändra på det gamla ryktet att vi inte är flitiga bibelläsare.

Vilken är Bibelns främsta plats i vårt kristna och katolska liv?

I kyrkans liturgiska gemenskap där bibelordet läses och förklaras i ljuset av kyrkans samlade troserfarenhet. Därefter kommer det personliga bibelbruket.

Hur ska man börja läsa Bibeln?

Om du aldrig har läst Bibeln tidigare kan du börja med ett evangelium, gärna Markusevangeliet som är kort.

Varför är det viktigt att förstå Bibeln?

Därför att du kommer närmare Jesus och fördjupar din relation med honom när

du läser Bibeln. Det är det allra viktigaste skälet. Det går inte att växa som kristen utan bibelordet.

Bibeln är uppdelad i två delar: Gamla testamentet och Nya testamentet. Vad betyder ordet testamente?

I det här sammanhanget betyder det förbund. Gamla testamentet syftar på Guds första förbund med Israels folk och deras heliga texter, som också har blivit våra texter. Nya testamentet syftar på det nya förbund som Kristus instiftade genom sitt blod. Dessa texter är specifika för kyrkan. Ordet "gamla" är särskilt olyckligt eftersom vi människor ofta föredrar det som är nytt framför det som är gammalt. I praktiken har det ofta lett till att vi inte är så intresserade av att läsa Gamla testamentet. Detta är mycket tragiskt. Hur kan det vara ointressant att läsa den Bibel som Jesus och apostlarna läste? Utan Gamla testamentet blir vi som kristna helt rotlösa.

Hur är Bibeln unik och är Bibeln inspirerad av Gud?

Bibelordet är Guds uppenbarelse till oss. Hans särskilda kärleksbrev till mänskligheten där vi lär känna hans vilja. Gud själv är upphovet till Bibeln. Han har inspirerat de mänskliga författarna så att de

"utan misstag lär den frälsande sanningen" (KKK 136).

Många som läser Bibeln har med sig frågor som de vill ha svar på. Har du några tips om hur man kan få svar?

Läs Katolsk studiebibel! Förhoppningsvis får du svar på några av dina frågor i kommentarerna som är tryckta i marginalen. Du kan också gå den förträffliga bibelskolan Studium Biblicum. Där får du möjlighet att ställa alla frågor du vill under ett helt år. Du hittar mer information på: www.elisabet.se/sb ■

KATOLSK STUDIEBIBEL

Emanuel Sennerstrand är den som skrivit de förklarande introduktionerna till varje bibelbok och kommentarerna till texterna i nya Katolska studiebibeln som getts ut av Veritas förlag.

Unga om Bibelläsning

TEXT: VALERIA GUNNARSSON

Daniella, Fabian och Wiktorja är tre unga katoliker som berättar om sin relation till Bibeln och om hur de läser den.

Daniella Rivera

testamentet. Det är så himla häftigt hur vissa viktiga delar i Bibeln kan kopplas till varandra och hur man kan se de äldre skrifterna kopplas till Jesus liv.

Tar du del av Bibeln på något annat sätt (så som poddar, videos, filmer osv.)?

Mestadels läser jag. Det är viktigt att jag förstår det jag läser, så ibland tar jag hjälp av andra katolska källor så som katekesen. Ibland ser jag även videos om Bibeln för att fördjupa mina kunskaper och i andra fall bättre förstå det jag läser.

Vad betyder Bibeln för dig?

Bibeln för mig är näring i min tro och mitt liv. Det är något jag känner att jag verkligen behöver för att komma nära Jesus och stärka min kunskap och tro. Genom Bibeln får vi lära känna Jesus på riktigt.

När började du intressera dig för Bibeln? Var det någon speciell händelse eller inspirationskälla?

Jag började intressera mig för Bibeln vid konfirmationsundervisningen. I undervisningen läste vi inte Bibeln så mycket, men det hänvisades till den hela tiden, därför blev jag intresserad av att kolla upp det.

Vad har du för tips till andra gällande Bibeln?

Börja med att koppla läsandet till någonting du redan gör. Till exempel när du ber rosenkransen och läser mysterierna. ■

“Inget kan skilja oss från kärleken som Jesus har till oss.”

Hur ofta läser du eller gör något relaterat till Bibeln?

Jag läser Bibeln åtminstone varje dag, och har som personligt mål att läsa den morgon och kväll. På helger och lov när jag har mer tid brukar jag också spendera mer tid på att läsa Bibeln.

Vad är din favoritdel i Bibeln och varför?

Romarbrevet 8, som säger att inget kan skilja oss från kärleken som Jesus har till oss. Jag tycker det är så fint och viktigt. Därför är det min favorit.

Hur brukar du läsa Bibeln?

Jag tycker att nya testamentet är mest intressant. Så mestadels ligger mitt fokus där. Men jag gillar även att läsa gamla

Fabian Pettersson

“Bibeln för mig är det huvudsakliga sättet som Gud talar till mig.”

Hur ofta läser du eller gör något relaterat till Bibeln?

Jag läser Bibeln varje dag. Oftast blir det på kvällarna.

Vad är din favoritdel i Bibeln och varför?

Psaltaren är min favorit då man kan be till den. På så sätt blir bibelläsningen en bön.

Hur brukar du läsa Bibeln?

Jag brukar mest läsa direkt ur Bibeln. Jag brukar även använda mig av den Katolska studiebibeln för att kolla och få förklarat det jag tycker är svårt.

Tar du del av Bibeln på något annat sätt (så som poddar, videos, filmer osv.)?

Ibland lyssnar jag på podden ”The Bible in a Year” med Fr. Mike Schmitz. Det hjälper mig att förstå Bibeln mer.

Vad betyder Bibeln för dig?

Bibeln för mig är det huvudsakliga sättet som Gud talar till mig. Genom att läsa Bibeln hör jag Guds röst och vilja i mitt liv på ett tydligt sätt i skrifterna.

När började du intressera dig för Bibeln? Var det någon speciell händelse eller inspirationskälla?

Jag var 6-7 år när min mormor gav mig Bibeln i serietidningsformat. Det blev min favorit och i princip den enda boken jag ville läsa ett tag. Sen dess har bibelin-tresset fortsatt.

Vad har du för tips till andra gällande Bibeln?

Börja inte att läsa Bibeln genom att bara plöja igenom texten. Då har du förmodligen inte förstått det du läst. Börja med en podcast eller studiebibel. Förstår du innehållet så blir det roligare och mer givande att läsa. ■

Wiktorja Wiszniewska

“I varje del av Bibeln ser vi Guds helighet”

Hur ofta läser du eller gör något relaterat till Bibeln?

Jag läser Bibeln några gånger i veckan. Vanligtvis brukar jag även läsa läsningar inför mässan.

Vad är din favoritdel i Bibeln och varför?

Psaltaren är min favorit då den är fin och jag alltid kan relatera mycket till det jag läser.

Hur brukar du läsa Bibeln?

Jag har ingen speciell struktur när jag läser. Utan läser olika delar varje gång.

Tar du del av Bibeln på något annat sätt (så som poddar, videos, filmer osv.)?

Ibland lyssnar jag på ”The Bible in a Year” med Fr. Mike Schmitz. Det finns även mycket bra videos på nätet som förklarar bibeltexter så att de blir lättare att relatera till och förstå.

Vad betyder bibeln för dig?

Bibeln för mig är Guds ord och tradition. I varje del av Bibeln ser vi Guds helighet och vi påminns om den kärlek han har till oss. Att läsa Bibeln regelbundet är bra och fördelaktigt för alla katoliker. Det är det vi har att gå efter i vår tro, vilket gör den väldigt viktig.

När började du intressera dig för Bibeln? Var det någon speciell händelse eller inspirationskälla?

Som född och uppvuxen katolik har man alltid fått med sig lite av Bibeln när man gått i mässan. Men riktigt intresserad för att själv läsa blev jag vid 16 års ålder då jag började intressera mig mer för min tro.

Vad har du för tips till andra gällande Bibeln?

Jag rekommenderar att du samtidigt som du läser Bibeln även vänder dig till hjälpande källor så som katolska kyrkans katekes eller youtubevidor. Bibeln är så viktig att förstå, och genom att bara läsa kan det ibland vara svårt. Med hjälpande källor blir bibelläsningen även mycket roligare. ■

BIBELN I BILDER OCH KONSTEN

TEXT: ADELA OCHOTNICKI FOTO: GREGER HATT

I en tid då vi ständigt möter bilder i alla medier förstår vi alltmer hur stark genomslagskraft bilder har. Bibeln har genom årtusendena inspirerat konstnärer att skapa bilder och verk med utgångspunkt från Bibelns texter. Lär dig mer om bilderna och konsten som skildrar Bibeln.

Pater Dominik Terstriep SJ

På temat i det här numret av Sanctus "Bibeln i bilder och konsten" har vi intervjuat Pater Dominik Terstriep SJ vilket vi är väldigt glada över då han är mycket kunnig i ämnet.

Pater Dominik är jesuit och kommer ursprungligen från Tyskland men är sedan 2013 kyrkoherde i Sankta Eugénias katolska församling i Stockholm. I denna

artikel svarar han på hur det kommer sig att kristna får skildra gudomliga bilder, huruvida bilder kan tillföra bibelläsningen något. Han berättar även om det positiva i att människor ger uttryck för sin tro genom konsten.

I katekesen står det att "Med sitt djup och sina rika uttrycksformer kan konsten öppna oanade vägar till det heliga". Vad menas med det?

Bilder berör ju ett djupare plan i människan. De väcker känslor till liv, kan uttrycka det man har svårt för att sätta ord på och berör inte minst sinnet för det sköna. Just det sköna har vid sidan av det sanna och goda en avgörande betydelse för den kristna tron. De återspeglar på var

Kvällsvarden i Emmaus av Rembrandt van Rijn 1648.

Leonardo da Vincis muralmålning i klostret Santa Maria delle Grazie i Milano är en av världens mest kända målningar.

“Det finns så otroligt vackra verk i alla sekel och också i vår tid”

sitt sätt den treenige Guden själv. Bland de tre utgör skönheten det som ligger före ord och handling. Den ger oss ett första, intuitivt intryck som kan leda oss direkt in i Guds mysterium.

Vad kan bilder tillföra läsning av Bibeln?

Olika bilder kan framställa olika infallsvinklar. Bibeln består ju bara av ord, ofta av berättelser och världar som vi i dag står främmande för, dels på grund av deras ålder, dels på grund av en helt annan kultur. Bilder kan synliggöra det som sägs. De etsar sig fast på vår andliga näthinna. Försök bara komma ihåg vilka religiösa bilder du minns från din barndom. Ofta är dessa minnen kvar, medan man har glömt de många ord som har sagts. Dessutom kan bilder förmedla en stämning,

en atmosfär som får oss att lättare fånga ett bibelstyckes betydelse.

Tidigare i historien var det vanligt med illustrerade Biblar. Varför är det ovanligt i dag?

Det stämmer inte riktigt. Visst har man illustrerat Biblar, exempelvis på medeltiden. Men då i synnerhet i början av en ny bibelbok, eller ett kapitel, oftast med så kallade anfang. Det finns också exempel med mer bildmässig gestaltning. Kom ihåg att man ända till slutet av 1400-talet var tvungen att kopiera alla böcker för hand; boktryckarkonsten uppfanns så sent som då. Det innebar att varje bok var en dyrbarhet. I dag är böcker en massvara som de flesta har tillgång till. Det kanske också har lett till mindre bildgestaltning. Men traditionen finns ju kvar om vi tänker på barnbiblar som till större delen består av bilder.

Äldre kyrkor har ofta målningar som hämtats i Bibeln. Varför var det vanligt före och vilken funktion hade de?

Den franska illustratören Paul Gustave Dorés gjorde sammanlagt 241 illustrationer till Bibeln.

De flesta människor kunde under många århundraden varken skriva eller läsa. Dessutom var böcker på grund av dessa höga priser oöverkomliga. Bilderna i kyrkan kunde berätta Bibelns historia just i bild. Man kallar även sådana bibelmålningar för de fattigas Bibel (Biblia pauperum). Genom bilder fick de som inte var läskunniga helt enkelt ta del av frälsningshistorien så som den vittnas om i Bibeln.

Finns det en fara med att illustrationer ur Bibeln vilseleder eller ger felaktig information?

Det kan förstås vara en balansgång. Bilderna sätter i gång någonting, präglar vårt inre liv och våra föreställningar. De påverkar oss i hög grad. Därför är det så viktigt att bilderna överensstämmer med andan i det som berättas.

Konsten hämtar ofta inspiration av den värld som konstnären lever i. I

Norden är ofta Jesus ljushårig och i länder i Afrika mörkhårig. Finns det en fara med att anpassa bildspråket till kulturen?

Låt oss börja med det positiva i denna strävan. Om man uttrycker sin tro konstnärligt med former som finns i en kultur, så vill man åstadkomma att människor av denna kultur känner igen sig och är hemma i Guds historia med människorna. En möjlig risk kan finnas om bildmässiga uttryck fjärrmar sig långt från det bibliska budskapet.

Bibeln har under historien skildrats av många konstnärer. Vilka är dina favoritverk?

Det är mycket svårt att säga. Det finns så otroligt vackra verk i alla sekel och också i vår tid. Men visst finns bland allt det vackra vissa som är tidlöst hänryckande som munkarnas miniatyrer, anonyma konstnärer från medeltiden, Fra Angelico, Michelangelo, Rafael, Caravaggio, El Greco, Rembrandt...

I många religioner är det förbjudet att skildra det gudomliga i bilder. Varför är det annorlunda hos kristna?

Gud har blivit människa i Jesus Kristus är det enkla svaret. Det vill säga, Gud har gjort sig synlig. Därför kan vi avbilda honom och helgonen. Man skulle kunna säga att bilderna är ett slags sakrament: genom den synliga bilden vill de föra oss till den osynlige Guden. Det som dyrkas med bilden är inte själva materialet utan det materialet framställer. ■

“Gud har gjort sig synlig”

Flickors situation i Afghanistan

TEXT: CHARLES CÂMARA FOTO: CLAY AMBER OCH WIKI IMAGES

Barnens situation i Afghanistan har kraftigt försämrats sedan Talibanerna tog över makten. Framför allt flickors situation som inte längre får gå i skola. Katolska kyrkans hjälporganisationer har hindrats från att arbeta i landet men ger inte upp sin kamp för de afghanska barnens bästa.

Självlklart har vuxna ett stort ansvar att ge barn det bästa i livet. Så anser nog föräldrar och de flesta vuxna. Så anser också Bibeln där barnen är i centrum då Jesus talar om Guds rike.

Att barn har särskilt värde påpekas i flera ställen i Bibeln, exempelvis i Psalm

127:3 där psalmisten skriver "Barn är en gåva från Gud. Med dem belönar han alla som älskar honom". På ett annat ställe i Bibeln uppmanar profeten Jesaja "Alla dina barn skall fostras av Herren, i fred och välgång skall dina barn leva" (Jesaja 54:13).

Vid flertal tillfällen lyfter Jesus fram barn, deras välmående och de vuxnas ansvar för barnen, exempelvis i Matteus 18:1 och Lukas 18:15-17. I Markus 10:13 säger Jesus strängt till lärjungarna som ville hindra barnen från att komma nära honom: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte, för Guds rike tillhör sådana som de. Jag säger er sanningen: Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer

aldrig dit in." Det Jesus kanske menar är att barn kan vara inspiration och i andemening exempel att efterlikna, inte att vuxna ska bete sig som barn utan snarare vara lika ärliga som barn kan vara.

Skydda barn

Också världens politiska ledare har erkänt vikten av att respektera barn såsom de är, genom att skriva under (ratificera)

Barnkonventionen från 1989 (alla FN medlemsstater utom USA). Denna konvention avser att skydda barn i hemmet och i samhället, samt främja deras personliga utveckling. Här i Sverige har de flesta barn det ganska så bra och i stora drag respekteras barnens rättigheter – även om mycket kan bli bättre. Däremot har barnen det mycket sämre i många andra länder, särskilt utanför västvärlden.

Utsatta barn i Afghanistan

En mycket utsatt plats för barn, särskilt flickor, är Afghanistan. När USA i augusti 2021 drog sig ur Afghanistan, tog de muslimska talibanerna snabbt över styret. Sedan dess har en tredjedel av landets befolkning på fyrtio miljoner drivits in i fattigdom; flickebarn är de som är värst drabbade. I början sa talibanernas ledare att de skulle respektera afghanernas mänskliga rättigheter, särskilt flickors rätt att fortsätta gå i skolan. Kort tid därefter bröts löftet och flickors situation har förvärrats. Likaså har kvinnors situation blivit sämre, då deras möjligheter att arbeta utanför hemmet har begränsats. Kvinnor behövs i samhället för sin egen utvecklings skull, men också för att kunna verka som lärare i skolor då enbart kvinnliga lärare får undervisa flickor.

Det är viktigt att påpeka att muslimer

överlag och Islams heliga bok Koranen inte är fientliga gentemot flickor. Muslimer anser att barn, inklusive flickebarn, är en gåva från Gud, en välsignelse som anförtrotts de vuxna, och att föräldrar är ansvariga för barnens uppfostran. Däremot har vissa muslimer, som talibaner, gjort sina egna tolkningar av Koranen, som leder till att flickor betraktas som mindre värda och marginaliseras i samhället.

Hjälpinsatser för barn

Påve Franciskus har också uppmärksammat barnens utsatta situation i Afghanistan och på andra håll i världen. Påven ber inte enbart för barnen i Afghanistan och i andra länder han besöker, utan ger också praktisk hjälp genom kyrkans olika hjälporganisationer, inklusive genom katolska kyrkan i Sverige. Vår Biskop Anders Arborelius OCD lyfter ofta fram i sina predikningar och i andra sammanhang, vikten av att vi stödjer barnens välfärd, särskilt barn i utsatta situationer, i länder där resurserna är begränsade. Därav driver katolska kyrkan i Sverige en mängd stödprojekt som främjar barns och ungas välfärd på olika sätt, särskilt flickors möjligheter att gå i skolan, exempelvis i Kongo, Syrien och i Nepal, där vi bygger skolor, införskaffar skolmaterial och bidrar till lärarnas löner.

Hjälporganisationer borttvingade

En annan sådan kyrklig stödorganisation är jesuiternas organisation, "Jesuit Refugee Service (JRS)", som främst hjälper flyktingar och migranter i femtiosju länder och årligen förbättrar livet för nästan en miljon mycket utsatta barn och vuxna. I många år har JRS bedrivit verksamhet –

Katolska kyrkan driver flera stödprojekt som främjar barns och ungas välfärd på olika sätt, särskilt flickors möjligheter att gå i skolan i Afghanistan men sedan 2021 har kyrkan som så många andra hjälporganisationer tvingats lämna landet.

särskilt utbildning av barn och mödravård – på olika håll i Afghanistan. Men sedan hösten 2021 har JRS, liksom många andra hjälporganisationer tvingats lämna Afghanistan. Nu väntar alla på att Afghanistans regering på nytt ska underlätta för utländska hjälporganisationer att återvända för att uppta sin verksamhet, särskilt att bedriva undervisning för flickor – något som inte är tillåtet idag.

Flickor får ingen utbildning

Numera är flickor tvungna att stanna hemma utan möjlighet att utbilda sig. JRS, som tidigare med talibanernas tillstånd, hade drivit flera skolor, inklusive yrkesskolor för unga kvinnor, ser nu sitt tidigare arbete med utbildning nästan gå till spillo. Liksom katolska kyrkan vill JRS ge både

pojkar och flickor samma möjligheter till att utbilda sig, så att varje person kan förbättra sitt liv och att alla kan vara med att utveckla sitt land. Just nu ser situationen illa ut för flickorna i Afghanistan.

Ger inte upp

Men varken JRS eller katolska kyrkan ger upp. Än finns det hopp. Försök görs att föra dialog med makthavarna i Afghanistan för att se möjligheterna att återuppta undervisning för alla. Vi får hoppas och be att situationen snart kommer att bli bättre för alla afghaner, särskilt för flickor och unga kvinnor, så att alla kan ta del av den viktiga undervisningen som behövs för att kunna bli en hel människa och kunna bidra till att utveckla sitt land. ■

SVERIGES UNGA KATOLIKER ANORDNAR STIFTSUNGDOMSDAGARNA I SKARA 1 - 3 SEPTEMBER 2023

ÅRETS TEMA:

"Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten: En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt." (Ef. 4:3, 5-6)

Välkommen till Stiftsungsdomsdagarna (SUD), årets stora händelse för unga katoliker!

Åldersgräns: 15-28 år (född 2008 och ej fyllda 29 år vid SUD:ens start)

Pris: 400 kr (SUK-Buss ingår + SUD-Kit).

Anmälan + betalning: Via www.suk.se, senast den 13 augusti. Betalning sker i samband med anmälan.

SUD-general Karol Walko och vice SUD-general Merna Audesho

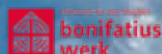
Kontaktuppgifter: sud@suk.se

Arrangör: Riksförbundet Sveriges Unga Katoliker

**SVERIGES
UNGA KATOLIKER**

Med stöd av:

SVERIGES UNGA KATOLIKER ARRANGERAR KONFIRMANDLÄGER LÄSÅRET 2023/2024

KOM MED PÅ

Läsårets tema: *Om jag ock vandrar i dödsskuggans dal, fruktar jag intet ont, ty du är med mig. (Ur Psaltaren 23)*

SUK Sydöst (Östergötland och Småland)
22-24 september 2023, Karlsby lägergård, utanför Motala

SLUK (Stockholm och Gotland)
17-19 november 2023, Marielund på Ekerö

SUK's-S (Skåne och Blekinge)
12-14 april 2024, Böckebäcksgården i Jonstorp

MJUK (Mellansverige)
12-14 april 2024, Drakudden konferens och lägergård i Bro

SUK Väst (Västra Götaland och Halland)
19-21 april 2024, Sjöviksgården, Sjövik i Västra Götaland

För mer info och anmälan skanna av QR-koden för respektive läger eller gå till www.suk.se för att trycka på länkarna.

Kostnad för lägret är 400 kr

Ta sig dit: Församlingen står för transport av kateketer och konfirmander till lägergården.

Åldersgräns: Konfirmander i undervisningsårskurserna 8-9 (deltagare över och under är välkomna i mån av plats). (Går inte att delta om man är under 17 år)

Anmälan är öppen från och med nu och stänger tre veckor innan lägret börjar.

Kontaktpersoner:

Konsulent för SUK Sydöst, Katarina Krajina Matti: katarina@suk.se
Konsulent för SLUK, Dany Kako: dany.kako@suk.se
Konsulent för SUK's-S, Carl Hanna: carl@suk.se
Konsulent för MJUK, Van Farid: vanfarid@suk.se
Konsulent för SUK Väst, Pierre Hannoun: konsulentvast@suk.se

VARMT VÄLKOMMEN!

Med stöd av:
Bilda

Hildegard av Bingen

Tro, hälsa, musik och vetenskap

TEXT: THURE GUNNARSSON OCH ILLUSTRATION

Hildegard av Bingen är en kvinna som fascinerat människorna genom tiderna långt utanför katolska kyrkan. Hon ägnade sitt liv åt Gud som benediktiner och delade med sig av sina kunskaper och tankar till sin omgivning. Hennes praktiska råd om allt från tron till hur du lever hälsosamt är uppskattade världen över än i dag.

Hildegard föddes 1098 i Tyskland. När hon var i 18-årsåldern valde hon att bli nunna inom Benediktinerorden. 1136 utsågs hon till abbedissa i klostret. Hildegard ansåg att kroppen som tempel åt själen måste må bra och därför serverades nyttig mat i hennes kloster. Men sund kropp räckte inte utan en sund själ var lika viktigt tyckte Hildegard. Vägen till det var att fördjupa sig i tron och att skaffa sig kunskap. Hildegard hade ett stort intresse för kunskap. Hon utbildade sig själv inom flera områden som till exempel teologi, etik, filosofi, biologi, botanik och medicin. Sina kunskaper och tankar samlade hon sedan i skrifter. Avskrifter av många av dem finns fortfarande kvar i dag och visar på att hon var långt före sin tid inom många kunskapsområden.

Visioner från Gud

Sedan barndomen fick Hildegard visioner från Gud. "Jag har mottagit visionerna med hjälp av mina inre ögon och öron enligt Guds vilja. För en normal människa är detta svårt att förstå" skrev hon. Påve Eugenius III bad Hildegard att skriva ner sina visioner och att publicera dem.

Visionerna innebar för Hildegard att

hon fick en djupare förståelse för den heliga skriftens texter och kunde tolka och förklara dem. Hon betonade att hennes skrifter var Guds verk och att hon själv bara var ett ovärdigt verktyg i Guds händer.

Hildegard ansåg att varje människa har en gudomlig gnista (ett gudomligt ljus) inom sig, och hon liknar människan vid speglar som ska reflektera denna gnista ut mot sin omgivning.

Kroppen och själen

Hildegard ansåg att människan består av kropp och själ och att dessa måste vara i balans, annars uppstår sjukdom. Enligt henne går det inte vid medicinsk behandling att skilja på kropp och själ. För att kroppen ska få kraft att läka måste den medicinska behandlingen understödjas av en själslig behandling som till exempel bön. Det leder till ordning och reda i kroppen och i själen och därmed läkning, ansåg hon.

Att kosten är viktig för hur vi mår är något självklart i vår tid men så var det inte på 1100-talet. När Hildegard skrev att nyttig mat kunde fungera som medicin och ge oss bättre hälsa så var det nya tankar. Hon prisade särskilt kraften hos

Foto: Lisa van Beergen

I dag finns bara ruiner kvar av klostret Rupertsberg som Hildegard von Bingen grundade. Under 30-årigakriget 1632 förstörde den svenska hären klostret.

de gröna växterna. Hildegard beskriver i sina skrifter ingående livsmedel och deras verkan på kropp och själ. Hon delar in livsmedel efter deras förmåga att läka och stärka kroppen. Samtidigt är hon tydlig med att även för nyttig mat och dryck måste det finnas måttfullhet i vad vi sätter i oss.

Hennes näringslära har fått stor betydelse i dagens tysktalande länder, inte minst genom att hennes viktigaste "livsmedel", dinkel, upplever en renässans. Dinkel används än idag vid terapeutiskt behandlande av olika kroniska välfärdssjukdomar. Hildegard använde dinkel till det mesta i köket: kex, kakor, gröt, tillbehör till kött och fisk med mera.

Utöver kost rekommenderade hon också att sköta sömnen, hygien och att röra på sig.

Miljömedveten på medeltiden

Ett annat område där Hildegard låg före sin omgivning var medvetenhet om att människan måste värna om naturen. Hon varnade i sina skrifter för miljöförstörelse och vilka effekter det skulle få. "Jorden som upprätthåller mänskligheten får inte skadas. Den får inte förstöras!" skrev hon. Insikten om att skador på vår natur i det

långa loppet leder till skador på oss människor är något som egentligen hör vår tid till. Hildegards förmåga att förutse effekten av miljöförstöring var unik för hennes tid.

Musik är ordens själ

Även om Hildegard aldrig hade någon formell musikutbildning komponerade hon kyrkomusik och psalmer. För Hildegard var musiken viktig. "Orden får liv när de sjungs, för orden är kroppen och musiken anden som fyller dem" skrev hon i en av sina skrifter.

Hennes musik har återupptäckts i modern tid och flera konserter och inspelningar har gjorts. Några av hennes melodier har också använts som filmmusik.

Förebild för kvinnor och män

Hildegard är en förebild för alla i sin tro men också i sin strävan att skaffa mer kunskap. Tron och sina kunskaper delade hon sedan generöst med sig av till alla som ville. Än i dag har hon en viktig roll att fylla när hon påminner oss om att kroppen och själen är en gåva från Gud som vi har ansvar för att vårda. Hildegard von Bingen är helgonförklarad och räknas som en av kyrkolärarna. ●

Hildegard av Bingens nyttiga Dinkelkex

Dessa kex är inte avsedda som vanliga kex utan Hildegard ansåg att de var läkemedel som hjälpte mot brist på koncentration, stress, oro och nedstämdhet. Du bör högst äta 3-4 stycken om dagen enligt Hildegard.

Satsen ger 40 kex

TILLAGNINGSTID:

Förberedelse: 30 minuter ♦ Tillagningstid: 20 minuter ♦ Vilotid deg i kyl: 30 minuter ♦ Total tillagningstid: 1 timme och 20 minuter

INGRIDIENSER

- 10 g malen muskotnöt
- 25 g malen kanel
- 5 g malda nejlikor
- 500 g dinkelmjöl
- 250 g smör
- 150 g honung
- 2 ägg
- 2 msk vatten

TILLAGNING:

1. Blanda alla ingredienser. Knåda sedan snabbt till en deg och kyl i 30 minuter.
2. Förvärm ugnen till 190 °C och klä en plåt med bakplåtspapper.
3. Kavla ut degen tunt på ett bord med en kavel och stansa ut kexen med en rund form eller ett glas.
4. Baka i den förvärmda ugnen i cirka 20 - 25 minuter. Ta ut kexen innan de blir mörka. Om kexen blir för mörka smakar de bittert.
5. Ät och njut!

Bibel-världsrekord: Världens största, minsta, äldsta...

TEXT: THURE GUNNARSSON

**Rolig och otrolig fakta om världens populäraste bok.
Visste du det här om bibeln?**

HUR LÅNG TID TAR DET ATT LÄSA BIBELN?

Bibeln består av cirka 1500 sidor, cirka 3 miljoner bokstäver, cirka 740 000 ord, 35 690 verser och 1346 kapitel. Det tar cirka 50 timmar att läsa Bibeln rakt igenom tyst för sig själv. Att läsa den högt tar cirka 80 timmar. Om man varje dag läser fyra kapitel kommer man att läsa igenom Bibeln på 336 dagar.

VÄRLDENS ÄLDSTA BIBEL

Äldsta kända hela Bibeln är den så kallade Codex Vaticanus, skriven före år 350 e.Kr. och förvaras på Vatikanmuseet i Rom. (Det finns dock flera betydligt äldre handskrifter med delar av Bibeln bevarade och nya fynd görs hela tiden.)

De äldsta bevarade exemplaren av bibeltexter man känner till finns på två silveramuletter.

VÄRLDENS STÖRSTA BIBEL

Det finns en snickare i Los Angeles som bestämde sig för att skära ut hela Bibeln i träsnitt. Han arbetade i två år på projektet. Varje sida är en meter hög och texten präglades in på träunderlaget. Boken består av 8048 sådana sidor. Den väger 547 kilo och är 2,5 meter tjock.

BÄSTSÄLJARE

Bibeln är den mest sålda boken i världshistorien och har sålts i över 5 miljarder exemplar. Över 100 miljoner exemplar av Bibeln säljs varje år.

VÄRLDENS MINSTA BIBEL

Genom så kallad PCMI-teknik har man kunnat förminska Bibeln till skala 1:48000. Det betyder att hela Bibeln på 1500 sidor finns på ett blad som är 3 x 3,5 cm. Texten kan läsas med hjälp av ett vanligt mikroskop. Detta är den minsta Bibeln med både Nya och Gamla Testamentet. I Israel har man tagit fram en Nano-bibel som bara innehåller Gamla testamentet. Mikrochipet som den ligger på är inte större än ett sockerkorn. På ett guldpläterat chip har hela det Gamla Testamentet graverats in. För att läsa texten behöver du dock ett mikroskop med 10 000 gångers förstoring eller mer. Påven Benedictus XVI mottog ett exemplar under sitt besök till Israel 2009. Bibeln i digitalt format för läsning i dator får plats på tvärsnittet av ett hårstrå.

VÄRLDENS MEST ÖVERSATTA BOK

Bibeln har översatts till 2018 språk.

Vilka möjligheter erbjuder katolska kyrkan unga som vill pröva sin kallelse eller få tid att överväga olika livsval?

Kom och se!

KALLESEDAGEN

LÖRDAGEN 28 OKTOBER 2023
KRISTUS KONUNGENS FÖRSAMLING
GÖTEBORG

MÅLGRUPP: DU SOM ÄR 18–35 ÅR

ANMÄLAN GENOM WWW.BILDA.NU/UPT SENAST 15 OKTOBER 2023

KATOLSKA KYRKAN I SVERIGE/UNGDOMSPASTORALA TEAMET I SAMARBETE MED
ARBETSGRUPPEN FÖR STIFTSPRÄSTKALLELSER OCH STUDIEFÖRBUNDET BILDA
KONTAKTPERSON ELIN JÖNSSON elin.jonsson@katolskakyrkan.se TEL 070 30 44 137

Höstnumret av
Sanctus
kommer i september!

Packat med
spännande läsning!

Läs i nästa nummer:
Gemenskap
Kommunion
Stiftsungsdomsdagarna
och mycket mer.

Avsändare:
Johannes Paulus IIs
pastoralcentrum, SUK
Box 2150
103 14 Stockholm

Gratis!

**STÖD RIKSFÖRBUNDET
BLI MEDLEM OCH FÅ
SANCTUS!**

Få koll på allt spännande
som händer för unga katoliker!

Som medlem får du dessutom:

- RÖSTRÄTT VID SUKS ÅRSMÖTE
- OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING VID SUK-ARRANGEMANG
- NI KAN ÄVEN SÖKA BIDRAG FÖR BARN- OCH UNG-
DOMSAKTIVITETER SOM ANORDNAS AV EN LOKAL-
FÖRENING SOM TILLHÖR SUK

Läs av den här koden
med en QR-kod läsare
på en mobiltelefon eller
surfplatta så kommer du
direkt till anmälnings-
sidan på SUK.se

Tipsa dina vänner om att bli medlemmar!

Bli medlem på www.suk.se